

DOI: 10.25140/2411-5215-2021-4(28)-17-25

УДК 334.722:004

JEL Classification: M21; M13; O14

Людмила Вербівська

кандидат економічних наук, доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна).

E-mail: l.verbivska@chnu.edu.ua. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0002-2768-9157>

ResearcherID: [S-3318-2016](https://orcid.org/0000-0002-2768-9157). **Scopus Author ID:** [57210597185](https://orcid.org/0000-0002-2768-9157)

СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОГО БІЗНЕСУ

У статті проаналізовано сутність цифрового бізнесу та визначено особливості його функціонування. Для цього було проведено загальний аналіз змісту цифрової економіки, досліджено окремі концепції трактування сутності цифрової економіки. Аналіз представлених підходів дозволив виокремити сукупність базових особливостей цифрової економіки, що дає можливість констатувати всепроникність цифрових технологій у всі сфери економічних відносин, їх позитивний та негативний вплив на розвиток національного господарства. Виокремлення специфічних рис цифрової економіки також дало можливість провести аналіз природи цифрового бізнесу та конкретизувати його сутність. У статті виокремлено різні можливі варіанти розгляду сутності такого бізнесу.

Ключові слова: бізнес; електронний бізнес; цифровий бізнес; цифрова економіка; цифрова трансформація; інформаційно-комунікаційні технології.

Рис.: 1. Бібл.: 22.

Постановка проблеми. Цифровізація сьогодні є базовим трендом розвитку господарських відносин. Впровадження цифрових технологій у діяльність суб'єктів підприємницької діяльності вже є частиною процесу забезпечення їхньої конкурентоспроможності, необхідною умовою їх подальшого розвитку. Саме активний розвиток зазначених технологій і сприяв формуванню нового типу економіки – цифрової економіки, у якій інформаційно-комунікаційні технології відіграють провідну роль у забезпеченні ефективності основних господарських процесів, а саме виробництва, розподілу, обміну та споживання.

Цифрові технології вже сьогодні відіграють важливу роль у розвитку бізнесу, дозволяють забезпечити підвищення якості надання послуг, оптимізувати бізнес-процеси, підвищити ефективність роботи підприємств, сприяти раціональному використанню сировини [6; 20, с. 420]. Таким чином зазначені технології частково змінюють середовище, у якому розвиваються підприємства, уже проникли фактично в усі сфери та галузі національного господарства. Саме така вагома роль цих технологій у розвитку економічних відносин підвищує інтерес науковців до проведення нових досліджень у цьому напрямі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання розвитку цифрової економіки та особливостей її розвитку розглядаються в роботах таких науковців: В. Апалькова, Л. Боденчук, А. Бортнік, Н. Буркіна, В. Дергачова, Л. Дюбохимець, А. Жаворонок, Г. Карчева, В. Козлов, В. Краліч, Н. Краус, Л. Лазебник, Г. Мельничук, Г. Назарова, О. Овсієнко, П. Пуцентейло, І. Струтинська, Л. Фролова, Г. Чмерук, К. Шапошников, Є. Шпуляр, Т. Штець та ін.

Обґрунтування сутності цифрового бізнесу та особливостей трансформації підприємницької діяльності в умовах цифровізації господарських відносин досліджували такі вчені: І. Більо, А. Бортнік, М. Дубина, Н. Іванченко, Г. Калач, Ж. Кудрицька, М. Кулинич, Ю. Нікітін, С. Обіход, О. Омеляненко, О. Сенишин, І. Струтинська, В. Ткачук, С. Урба, С. Шкарлет, Л. Шостак та ін.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Попри наявність наукових робіт у сфері становлення та розвитку цифрового бізнесу, його ролі в розвитку національної економіки, окреслені питання залишаються недостатньо обґрунтованими. Додаткового дослідження потребують питання поглиблення теоретичних положень функціонування та розвитку цифрового бізнесу, а саме пізнання його сутності, особливостей функціонування в сучасних умовах становлення цифрової економіки.

Метою статті є розширення наукових положень про сутність цифрового бізнесу, особливості його функціонування.

Виклад основного матеріалу. Дослідження розпочнемо з обґрунтування сутності категорії «цифрова економіка» та опису впливу цифрових технологій на трансформацію бізнес-середовища, у якому функціонують суб'єкти підприємницької діяльності [4].

Конкретизувати зміст цифрової економіки є одночасно досить як простим, так і складним завданням. З одного боку, можливо чітко зафіксувати, що цифрова економіка - це економіка, у якій провідну роль відіграють цифрові технології в розвитку економічних систем. З іншого боку, окреслене визначення є досить поверховим, оскільки виникає питання щодо природи процесів цифровізації, які технології варто вважати цифровими, коли саме почала формуватися цифрова економіка. У межах цієї статті більшу увагу сфокусуємо на поглибленні розуміння сутності цифрової економіки та її основних специфічних рис, які впливають як на трансформацію, так і на розвиток підприємницької діяльності.

Сьогодні в науковій літературі існує значна кількість різних трактувань сутності цифрової економіки. На рис. 1 представлені окремі з них. Зауважимо, що наукові напрацювання в цьому напрямку вже тривають з 90-х років ХХ ст.

Таким чином, враховуючи окреслені підходи щодо розгляду сутності категорії «цифрова економіка», можливо виокремити такі її риси:

- 1) функціонує та розвивається насамперед на основі розробки, удосконалення інформаційно-комунікаційних технологій;
- 2) основними засобами (факторами) виробництва в межах такого виду економіки є цифрові дані;
- 3) у переважній більшості випадків економічні відносини між основними суб'єктами відбуваються за допомогою цифрових технологій, наявність віртуального середовища для спілкування;
- 4) формування значних обсягів цифрової інформації у сферах національної економіки;
- 5) значний розвиток нематеріального виробництва, зростання ролі інтелектуальних ресурсів у формуванні стабільних умов функціонування економіки;
- 6) виникнення та розвиток нових галузей і сфер національного господарства, які стосуються розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, зберігання, обробки та аналізу управлінської та інших видів інформації, активна розбудова електронної промисловості та галузі телекомунікації;
- 7) кардинальні зміни на ринку праці, виникнення нових професій, поступове зникнення вже наявних, зростання безробіття у короткостроковому періоді;
- 8) розвиток моделі роботи працівників в режимі онлайн, що впливає на зміну підходів до організації робочого місця працівників;
- 9) поступова трансформація систем освіти, охорони здоров'я, культури і т.д. на основі впровадження цифрових технологій;
- 10) складні трансформації на рівні суб'єктів підприємницької діяльності, зміна не лише бізнес-моделей розвитку, але й мислення підприємців і власників компаній;
- 11) виникнення потреби в нових компетенціях, що формує нові вимоги до сфери освіти;
- 12) підвищення рівня конкуренції між продавцями, оскільки для всіх покупців доступним стає світовий ринок товарів та послуг, активне впровадження концепцій клієнтоорієнтованості;
- 13) значний розвиток сфери послуг, цифровізація фінансових послуг, підвищення якості надання послуг;
- 14) підвищення рівня співпраці між компаніями з різних країн;
- 15) персоналізація на споживчому ринку, зміна моделі продажу товарів та послуг, впровадження систем цифрового маркетингу в роботу торговельних, виробничих підприємств та ін. [21; 22].

ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Рис. 1. Наукові концепції розгляду сутності категорії «цифрова економіка»
Джерело: складено авторкою.

Відповідно, з розвитком цифрових технологій трансформуються фактично всі економічні системи, поступово впроваджуються такі технології в усі виробничі процеси, змінюється і бізнес-середовище, у якому працюють суб'єкти підприємницької діяльності та розвивається цифровий бізнес. Таким чином, можна однозначно стверджувати, що цифровізація змінює підходи до ведення бізнесу та використання інформаційних технологій у різних сферах життєдіяльності суб'єктів господарювання економіки [5, с. 215]. Розглянемо сутність цифрового бізнесу та передумови його зародження в сучасному економічному світі.

Насамперед варто зазначити, що в науковій літературі питання конкретизації сутності цифрового бізнесу не розглядаються вичерпано. Більшість авторів під час дослідження впливу процесів цифровізації на розвиток суб'єктів підприємницької діяльності акцентує увагу на тих трансформаціях, які відбуваються в межах підприємств при впровадженні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій [2; 12; 16]. Таких змін дійсно багато, а враховуючи складність процесу цифровізації, різні темпи його впровадження на окремих підприємствах, специфіку використання інформаційно-комунікаційних технологій, що обумовлюється сферами та галузями, у яких такі суб'єкти господарювання функціонують, то досліджувати такі зміни вкрай складно.

Проте, сьогодні серед науковців є чітка узгодженість поглядів щодо наступних аспектів процесу цифровізації бізнесу:

- 1) процеси цифровізації є об'єктивними і будуть відбуватися у суспільстві незалежно від бажання окремих економічних суб'єктів;
- 2) для збереження конкурентоспроможності підприємства повинні використовувати можливості інформаційно-комунікаційних для власного розвитку;
- 3) процес цифровізації є складним, а тому його вплив на трансформацію окремих підприємств є довгостроковим та багатоаспектним;
- 4) для кожного підприємства притаманна своя модель цифрової трансформації, яка повинна бути збалансованою, гармонійною, враховувати поточний стан функціонування підприємства, наявний його цифровий потенціал та можливості впровадження цифрових технологій.

Зупинимося на розгляді сутності цифрового бізнесу, розкрити зміст якого є складним завданням, оскільки процеси цифровізації, цифрової трансформації за своєю природою є багатоаспектними та всеохоплюючими. З однією сторони, доцільно стверджувати, що цифровий бізнес це підприємницька діяльність, яка будується на використанні цифрових технологій. Проте такий підхід, на наш погляд, є досить спрощеним, оскільки сьогодні значна частина суб'єктів підприємницької діяльності вже використовує сучасні інформаційно-комунікаційні технології в різних галузях економіки і констатувати, що такий бізнес є цифровим недоречно.

Отже, можна виокремити декілька можливих варіантів розгляду сутності цифрового бізнесу:

- 1) цифровий бізнес – діяльність, яка спрямована на продукування нових технологій та інформаційно-комунікаційних інновацій для розвитку інших підприємств;
- 2) цифровий бізнес – характеристика для підприємницької діяльності, в межах реалізації якої використовуються цифрові технології;
- 3) цифровий бізнес – діяльність, у межах якої за допомогою використання цифрових технологій здійснюється операційна діяльність і отримується основна частина доходу компанії.

Зазначимо, що поняття цифрового бізнесу корелює з поняттям електронного бізнесу. Історично склалося, що електронний бізнес почав свій активний розвиток у 90-х роках ХХ ст., коли і виникали перші наукові праці у сфері цифрової економіки, проте моделі такої економіки не існувало в жодній країні світу. Сутність електронного бізнесу у спрощеному вигляді можна охарактеризувати як економічну діяльність, яка здійснюється передусім за

ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

допомогою використання сучасних інформаційних технологій з метою отримання прибутку [3, с. 61]. Отже, можна констатувати, що цифровий бізнес є складовою електронного бізнесу, або більш якісним етапом його розвитку. Різниця між електронним та цифровим бізнесом загалом полягає в технологіях, які використовуються для здійснення підприємницької діяльності. Цифрові технології за своєю природою є більш складними електронними технологіями і базуються на зборі та опрацюванні значної кількості інформації, створенні алгоритмів для їх аналізу, впровадженні систем автоматизації та штучного інтелекту. Для електронного бізнесу на початку його зародження притаманними були простіші системи збору інформації, відсутні були складні системи її систематизації та обробки.

Таким чином *цифровий бізнес – це нова форма електронного бізнесу, який полягає у використанні цифрових технологій для здійснення основної діяльності підприємства, яка приносить йому найбільший обсяг доходу.*

Зазначимо, що в сучасних умовах становлення цифрової економіки, яка будується на використанні інформаційно-комунікаційних технологій, відбувається на основі використання насамперед електронних технологій. Саме це позитивно впливає на розвиток всієї електронної індустрії в усьому світі. Проте у своєму розвитку цифрові технології базуються більше на використанні можливостей віртуального інформаційного простору, автоматизації процесів створення нових інформаційних інновацій. Також варто розуміти, що сьогодні електронний бізнес, який розвивається протягом вже тридцяти років, досяг у своєму розвитку значних масштабів у всьому світі. Проте цифровий бізнес не є характерним для значної кількості підприємств, які займаються електронним бізнесом, багато з них лише починають поступово впроваджувати елементи цифровізації у власній бізнес-моделі, а деякі не вбачають доцільності у використанні цифрових технологій для власного бізнесу. Процеси цифровізації бізнесу є досить суб'єктивними та індивідуальними, оскільки вимагають здійснення власниками підприємств додаткових витрат і тому вимагають обґрунтування доцільності їх впровадження.

Висновки і пропозиції. Отже, у статті проаналізовано сутність цифрового бізнесу та визначено особливості його функціонування. Для цього було проведено загальний аналіз сутності цифрової економіки, яка поступово сьогодні впроваджується у всьому світі. Результати дослідження дозволяють констатувати значний інтерес науковців до пізнання природи цифровізації, впливу сучасних інформаційно-комунікаційних технологій на розвиток національної економіки. Відповідно було досліджено зміст окремих концепцій трактування сутності цифрової економіки та встановлено, що у спрощеному варіанті такий тип економіки у більшості випадків вчені розглядають як сукупність економічних відносин, які розвиваються на основі широкого використання цифрових технологій. На основі аналізу представлених підходів було виокремлено сукупність базових особливостей цифрової економіки, що дозволяє констатувати всепроникність таких технологій у всі сфери економічних відносин, їхній позитивний та негативний вплив на розвиток національного господарства.

Виокремлення специфічних рис цифрової економіки також дало можливість провести аналіз природи цифрового бізнесу та конкретизувати його сутність. Результати дослідження дозволяють констатувати, що окреслені питання залишаються недостатньо вивченими і поняття цифрового бізнесу не набуло широкого використання в науковій літературі. Однак уже існує значна кількість наукових досліджень змін бізнес-моделей розвитку підприємств у результаті впливу цифрових технологій на їхню діяльність.

У статті використано різні можливі варіанти розгляду сутності цифрового бізнесу. Проте проведені дослідження дозволили визначити, що цифровий бізнес є новою формою, новим етапом розвитку електронного бізнесу. Відповідно запропоновано розглядати такий вид бізнесу як нову форму електронного бізнесу, який полягає у використанні цифрових технологій для здійснення основної діяльності підприємства, яка приносить йому найбільший обсяг доходу.

Список використаних джерел

1. Апалькова В. В. Концепція розвитку цифрової економіки в Євросоюзі та перспективи України [Електронний ресурс] / В. В. Апалькова // Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Менеджмент інновацій. – 2015. – Т. 23, вип. 4. – С. 9-18. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=vdumi_2015_23_4_4.
2. Бортнік А. М. Цифрова трансформація бізнес-моделі підприємства [Електронний ресурс] / А. М. Бортнік // Стратегія економічного розвитку України : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана ; [редкол.: О. М. Гребешкова (голов. ред.) та ін.]. – К. : КНЕУ, 2020. – Вип. 47. – С. 16–31. – Режим доступу: <https://ir.kneu.edu.ua/handle/2010/34922?show=full>.
3. Вербівська Л. Концептуальні засади обґрунтування сутності електронного бізнесу / Л. Вербівська // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2021. – № 2(26). – С. 57-64.
4. Дубина М. В. Концептуальні аспекти дослідження сутності діджиталізації та її ролі в розвитку сучасного суспільства / М. В. Дубина, О. М. Козляниченко // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2019. – № 3 (19). – С. 21-32.
5. Дюбохимець Л. С. Цифрова трансформація національної економіки: сучасний стан та тренди майбутнього / Л. С. Дюбохимець, Є. М. Шпуляр // Вісник Хмельницького національного університету. – 2019. – № 4. – С. 213-217.
6. Жаворонок А. Теоретичні основи розвитку інноваційного підприємництва у національній економіці / А. Жаворонок, А. Марич // Економічний дискурс. – 2020. – Вип. 4. – С. 104-110.
7. Карчева Г. Цифрова економіка та її вплив на розвиток національної та міжнародної економіки [Електронний ресурс] / Г. Карчева, Д. Огородня, В. Опенько // Фінансовий простір. – 2017. – № 3 (27). – С. 13-21. – Режим доступу: <https://ofp.cibs.ubs.edu.ua/files/1703/17kgttme.pdf>.
8. Козлов В. В. Цифрова економіка: передумови, загрози та перспективи [Електронний ресурс] / В. В. Козлов, Т. В. Томашевська // Статистика України. – 2021. – № 2. – С. 58-66.
9. Кузнєцова А. Я. Теоретичні підходи до визначення цифрової економіки [Електронний ресурс] / А. Я. Кузнєцова, Г. Г. Чмерук // Проблеми системного підходу в економіці. – 2019. – Вип. 6(74). – С. 34-41. – Режим доступу: http://psae-jrnl.nau.in.ua/journal/6_74_1_2019_ukr/5.pdf.
10. Лазебник Л. Л. Сутність, особливості та параметри цифрової економіки [Електронний ресурс] / Л. Л. Лазебник, В. О. Войтенка // Економічний вісник. – 2020. – № 1. – С. 22-29. – Режим доступу: https://ev.nmu.org.ua/docs/2020/1/EV20201_022-029.pdf.
11. Назарова Г. В. Цифрова економіка: етимологія та інституційна структура [Електронний ресурс] / Г. В. Назарова, В. О. Руденко // Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики : матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 19 листопада 2021 р. – Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2021. – С. 406-410.
12. Омеляненко О. М. Стратегічні вектори трансформації бізнес-моделей підвищення економічної ефективності діяльності сфери послуг [Електронний ресурс] : дис. ... д-ра філософії / Омеляненко О. М.; Сумський державний педагогічний університет. – Суми, 2021. – 302 с. – Режим доступу: https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/dis/disertaciya_omelyanenkoom_cc833.pdf.
13. Онищенко Ю. І. Еволюція теоретичних підходів до визначення сутності дефініції «цифрова економіка» [Електронний ресурс] / Ю. І. Онищенко // Бізнес-навігатор. – 2018. – Вип. 6. – С. 9-13.
14. Пуцентейло П. Р. Цифрова економіка як новітній вектор реконструкції традиційної економіки / П. Р. Пуцентейло, О. О. Гуменюк // Інноваційна економіка. – 2018. – № 5-6. – С. 131-143.
15. Сірко А. В. Реалії цифрової економіки: нові можливості та виклики для суспільства і держави [Електронний ресурс] / А. В. Сірко // Ефективна економіка. – 2020. – № 11. – Режим доступу: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/11_2020/17.pdf.
16. Струтинська І. В. Цифрова трансформація як імператив інноваційного розвитку бізнес-структур [Електронний ресурс] : дис. ... д-ра екон. наук / Струтинська І. В. ; Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Тернопіль – Запоріжжя, 2020. – 487 с. – Режим доступу: http://phd.znu.edu.ua/page/dis/08_2020/Strutynska_dis.pdf.

ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

17. Фролова Л. В. Трансформація підприємництва в умовах цифрової економіки [Електронний ресурс] / Л. В. Фролова, І. М. Бойко // Економіка: реалії часу. – 2021. – № 2 (54). – С. 47-56. – Режим доступу: <https://economics.net.ua/files/archive/2021/No2/47.pdf>.

18. Чмерук Г. Г. Цифрова економіка як окремих сектор національної економіки держави [Електронний ресурс] / Г. Г. Чмерук // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2019. – Вип. 27, ч. 2. – С. 92-97.

19. Штець Т. Ф. Державне регулювання розвитку сектора цифрової економіки України [Електронний ресурс] : дис. ... д-ра філос. / Т. Ф. Штець; Львівський торговельно-економічний університет. – Львів, 2021. – 240 с. – Режим доступу: http://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/pidrozdily/Aspirantura/Rady/Spec_vchena_rada/Anotaciji/SHtec_Disertacija.pdf.

20. Shkarlet S. Transformation of the Paradigm of the Economic Entities Development in Digital Economy / S. Shkarlet, M. Dubyna, K. Shtyrhun // WSEAS TRANSACTIONS on ENVIRONMENT and Development. – 2020. – Vol. 16. – Pp. 413-422.

21. Shkarlet S. M. Basic descriptors of the information economy development / S. M. Shkarlet, M. V. Dubyna, A. V. Tarasenko // Науковий вісник Полісся. – 2017. – № 3 (11), ч. 1. – С. 8-15.

22. The ICT sector in economic development of the countries of Eastern Europe: a comparative analysis / Dubyna M., Kholiavko N., Zhavoronok A., Safonov Yu., Krylov D., Tochylyna Yu. // WSEAS Transactions on Business and Economics. – 2022. – Vol. 19. – Pp. 169-185.

References

1. Apalkova, V.V. (2015). Kontsepsiia rozvytku tsyfrovoy ekonomiky v Yevrosoiuzi ta perspektyvy Ukrainy [The concept of digital economy in the European Union and prospects of Ukraine]. *Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu. Seriya : Menedzhment innovatsii –Visnyk of Dnipropetrovsk University. Series: Innovation Management*, 23(4), 9-18. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILEA=&2_S21STR=vdumi_2015_23_4_4.

2. Bortnik, A.M. (2020). Tsyfrova transformatsiia biznes-modeli pidpriemstva [Digital transformation of business model of enterprise]. *Stratehiia ekonomichnoho rozvytku Ukrainy: zb. nauk. pr. – Strategy of economic development of Ukraine: a collection of scientific papers* (pp. 16–31, vol. 47). <https://ir.kneu.edu.ua/handle/2010/34922?show=full>.

3. Verbivska, L. (2021). Kontseptualni zasady obgruntuvannya sutnosti elektronnoho biznesu [Conceptual principles of substantiation of the essence of e-business]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia – Problems and prospects of economics and management*, (2(26)), 57-64.

4. Dubyna, M.V., & Kozlianchenko, O.M. (2019). Kontseptualni aspekty doslidzhennia sutnosti didzhytalizatsii ta yii roli v rozvytku suchasnoho suspilstva [Conceptual aspects of the study of the essence of digitalization and its role in the development of modern society]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia – Problems and prospects of economics and management*, (3(19)), 21-32.

5. Diubokhymets, L.S., & Shpuliar, Ye.M. (2019). Tsyfrova transformatsiia natsionalnoi ekonomiky: suchasnyi stan ta trendy maibutnoho [Digital transformation of the national economy: current status and trends of the future]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu – Visnyk of Khmelnytsky National University*, (4), 213-217.

6. Zhavoronok, A., & Marych A. (2020). Teoretychni osnovy rozvytku innovatsiinoho pidpriemnytstva u natsionalnii ekonomitsi [Theoretical foundations of innovative entrepreneurship in the national economy]. *Ekonomichnyi dyskurs – Economic Discourse*, (4), 104-110.

7. Karcheva, H., Ohorodnia, D., & Openko, V. (2017). Tsyfrova ekonomika ta yii vplyv na rozvytok natsionalnoi ta mizhnarodnoi ekonomiky [Digital economy and its impact on the development of national and international economy]. *Finansovyi prostir – Financial space*, (3(27)), 13-21. <https://ofp.cibs.ubs.edu.ua/files/1703/17kgttme.pdf>.

8. Kozlov, V.V., & Tomashevskaya, T.V. (2021). Tsyfrova ekonomika: peredumovy, zahrozy ta perspektyvy [Digital economy: preconditions, threats and prospects]. *Statystyka Ukrainy – Statistics of Ukraine*, (2), 58-66.

9. Kuznietsova, A.Ya., & Chmeruk, H.H. (2019). Teoretychni pidkhody do vyznachennia tsyfrovoy ekonomiky [Theoretical approaches to the definition of digital economy]. *Problemy systemnoho pidkhodu v ekonomitsi – Problems of system approach in economics*, 6(74), 34-41. http://psae-jrnl.nau.in.ua/journal/6_74_1_2019_ukr/5.pdf.
10. Lazebnyk, L.L., & Voitenka, V.O. (2020). Sutnist, osoblyvosti ta parametry tsyfrovoy ekonomiky [The essence, features and parameters of the digital economy]. *Ekonomichnyi visnyk – Economic Bulletin*, (1), 22-29. https://ev.nmu.org.ua/docs/2020/1/EV20201_022-029.pdf.
11. Nazarova, H.V., & Rudenko, V.O. (2021). Tsyfrova ekonomika: etymolohiia ta instyutsiina struktura [Digital economy: etymology and institutional structure]. *Konkurentospromozhnist ta innovatsii: problemy nauky ta praktyky: materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii – Competitiveness and innovation: problems of science and practice: materials of the International scientific-practical Internet conference* (pp. 406-410). FOP Liburkina L. M.
12. Omelianenko, O.M. (2021). *Stratehichni vektory transformatsii biznes-modelei pidvyshchennia ekonomichnoi efektyvnosti diialnosti sfery posluh [Strategic vectors of transformation of business models of increasing the economic efficiency of the service sector]* [Dissertation of doctor of philosophy; Sumskyi derzhavnyi pedahohichnyi universytet]. https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/dis/disertaciya_omelyanenkoom_cc833.pdf.
13. Onyshchenko, Yu. I. (2018). Evoliutsiia teoretychnykh pidkhodiv do vyznachennia sutnosti definitsii «tsyfrova ekonomika» [Evolution of theoretical approaches to determining the essence of the definition of “digital economy”]. *Biznes-navihator – Business Navigator*, 6, 9-13.
14. Putsenteilo, P.R., & Humeniuk, O.O. (2018). Tsyfrova ekonomika yak novitnii vektor rekonstruktsii tradytsiinoi ekonomiky [Digital economy as the latest vector of reconstruction of the traditional economy]. *Innovatsiina ekonomika – Innovative economy*, (5-6), 131-143.
15. Sirko, A.V. (2020). Realii tsyfrovoy ekonomiky: novi mozhyvosti ta vyklyky dlia suspilstva i derzhavy [Realities of digital economy: new opportunities and challenges for society and the state]. *Efektivna ekonomika – Effective economy*, (11). http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2020/17.pdf.
16. Strutynska, I.V. (2020). *Tsyfrova transformatsiia yak imperatyv innovatsiinoho rozvytku biznes-struktur [Digital transformation as an imperative of innovative development of business structures]* [PhD dissertation ; Ternopilskyi natsionalnyi tekhnichnyi universytet imeni Ivana Puliuiia]. http://phd.znu.edu.ua/page/dis/08_2020/Strutynska_dis.pdf.
17. Frolova, L.V., & Boiko, I.M. (2021). Transformatsiia pidpriemnytstva v umovakh tsyfrovoy ekonomiky [transformation of entrepreneurship in a digital economy]. *Ekonomika: realii chasu – Economics: the realities of time*, (2(54)), 47-56. <https://economics.net.ua/files/archive/2021/No2/47.pdf>.
18. Chmeruk, H.H. (2019). Tsyfrova ekonomika yak okremyi sektor natsionalnoi ekonomiky derzhavy [Digital economy as a separate sector of the national economy of the state]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu – Scientific Bulletin of Uzhgorod National University*, 2(27), 92-97.
19. Shtets, T.F. (2021). *Derzhavne rehuliuвання rozvytku sektora tsyfrovoy ekonomiky Ukrainy [State regulation of the development of the digital economy of Ukraine]* [Dissertation of doctor of philosophy; Lvivskyi torhovelno-ekonomichnyi universytet]. http://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/pidrozdily/Aspirantura/Rady/Spec_vchena_rada/Anotacii/SHtec_Disertaciya.pdf.
20. Shkarlet, S., Dubyna, M., Shtyrhun, K. (2020). Transformation of the Paradigm of the Economic Entities Development in Digital Economy. *WSEAS TRANSACTIONS on ENVIRONMENT and Development*, 16, 413-422.
21. Shkarlet, S.M., Dubyna, M.V., & Tarasenko, A.V. (2017). Basic descriptors of the information economy development. *Scientific Bulletin of Polissya*, 1(3(11)), 8-15.
22. Dubyna, M., Kholiavko, N., Zhavoronok, A., Safonov, Yu., Krylov, D., & Tochylyna, Yu. (2022). The ICT sector in economic development of the countries of Eastern Europe: a comparative analysis. *WSEAS Transactions on Business and Economics*, 19, 169-185.

Отримано 28.11.2021

UDC 334.722:004

Liudmyla VerbivskaPhD in Economics, Associate Professor of the Department of Entrepreneurship,
Trade and Exchange Activities,

Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (Chernivtsi, Ukraine)

E-mail: l.verbivska@chnu.edu.ua. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0002-2768-9157>**Scopus Author ID:** [57210597185](https://orcid.org/57210597185)**ESSENCE AND PECULIARITIES OF THE DIGITAL BUSINESS DEVELOPMENT**

Today, digitalization is a basic trend in the development of economic relations. The introduction of digital technologies in the activities of business entities is already part of the process of ensuring their competitiveness, a necessary condition for their further development. These technologies partially change the environment in which enterprises are developing, they have already virtually penetrated all areas and sectors of the national economy. It is such an important role of these technologies in the development of economic relations that increases the interest of scientists in conducting new research in this direction.

Within the article, the essence of digital business is analyzed, and the features of its operation are identified. To do this, a general analysis of the content of digital economy was carried out. Some concepts of the interpretation of the digital economy essence are investigated, and it is established that in the simplified variant this type of economy is considered by scientists as a set of economic relations, which is developed on the basis of wide use of digital technologies. Analysis of the presented approaches allowed to single out a set of the basic features of digital economy, which made it possible to state the permeability of such technologies in all spheres of economic relations, their positive and negative impact on the national economy development.

Highlighting the specific features of digital economy also provided for the analysis of the digital business nature and its nature specification. In the article, various possible options for considering the essence of this business are highlighted. However, the study revealed that digital business is a new form, a new stage in the e-business development. Accordingly, it is proposed to consider this type of business as a new form of e-business, which consists in the use of digital technologies to carry out the main activities of the enterprise, bringing it the largest amount of income.

Keywords: *business; e-business; digital business; digital economy; digital transformation; information-communication technologies.*

Fig.: 1. References: 22.